

Preek Lukas 6:46-49

- Schildwolde, 17 februari 2019
- Kees van Dusseldorp

Thema: Hoe aardbevingsbestendig is je huis?

Liturgie:

votum en groet

NLB 84a Wat hou ik van uw huis

wetslezing

Gz.168 Vader vol van vrees en schaamte

gebed

lezen: Luk.6:17-49

Ps.127:1,2

kindermoment

Een dwaas man bouwde zijn huis (E&R 229)

tekst: Luk.6:46-49

Ps.96:1,6,8 [Wiekslag 1-8]

gebed

collecte Opw.694: Ik bouw op Jezus

Ps.19:3,6

zegen

Gemeente van Christus,

Zolang als wij in Schildwolde wonen, is er iets wat ik wel zou willen weten. Vandaag zie ik een kans om het jullie te vragen.

Wie van jullie heeft aan zijn of haar eigen huis gebouwd?

Of meegewerkt aan de bouw van het huis van een familielid of een vriend?

Ik durf het te vragen, omdat ik mijn eigen hand niet kan opsteken.

Veel mensen hier zijn echt handig. Vind ik. Timmeren, bouwen, techniek, het boerenleven. Sommige jongeren bouwen of verbouwen eerst hun eigen huis voor ze gaan trouwen. Misschien vinden jullie dat normaal. Maar de meeste jongeren in Nederland beginnen samen in een huurflatje, om later ergens een klein huisje te kopen, nog weer later een groter huis en als ze op leeftijd komen ergens in een seniorenwoning te eindigen.

Maar goed, veel mensen hier bouwen zelf hun huis. Of ze verbouwen een ouder huis voor zichzelf. Ze weten altijd wel iemand te vinden die ze bij bepaalde klussen kan helpen. Een mooie praktijk!

** je leven is te vergelijken met een bouwproject

Je kunt het bouwen van een huis ook als beeld gebruiken voor je leven. Bekijk je leven eens als een bouwproject. Er worden in de Bijbel ook wel andere beelden voor gebruikt. Vooral het beeld van het leven als een reis, je levensweg als een pelgrimsreis komt vaak voor. Maar in deze korte gelijkenis vergelijkt Jezus het leven met het bouwen van een huis. Het is de moeite waard om je leven eens te vergelijken met een bouwproject.

Je leven heeft een buitenkant: er zijn feiten, gebeurtenissen, relaties, acties, woorden en daden. Soms dingen die je zelf toevoegt. Soms dingen die je overkomen. Soms zijn het harde stenen die stevigheid bieden. Soms is het glas waardoor je naar binnen kunt kijken. Soms ontstaat er een nieuwe verdieping in je leven. De bouw van je levenshuis gaat door tot het einde. Er zijn levens die er prachtig uitzien aan de buitenkant: goed georganiseerd, mooie gevel, alles past, het straalt succes uit. Er zijn levens die er beroerd bijstaan: het is geen eenheid, wordt niet goed onderhouden en dreigt elk moment in elkaar te storten.

Je leven heeft ook een binnenkant: er is je beleving, je gevoel, de sfeer van je leven met mooie en met minder mooie periodes. Er is het verdriet, het afscheid en de tegenslagen. En er is de blijdschap, het plezier en de energie. Soms verblijven er veel mensen in je huis. Soms ben je alleen. Er zijn levens waar je graag naar binnen stapt en aan de keukentafel een bak koffie met een goed gesprek krijgt. Er zijn levens waar je geneigd bent met een boog omheen te lopen.

Je leven is te vergelijken met een bouwproject: Je levenshuis heeft een buitenkant. En het kent een binnenkant. En er is een fundering! Daarop vestigt Jezus vooral de aandacht. Dat is een stukje van het huis dat niet zo zichtbaar is. Je kunt twee dezelfde huizen hebben, met een verschillende fundering. Is er gebouwd op gestort puin? Zitten er heipalen onder? Of is er gewoon een betonplaat neergelegd waarop het huis is opgetrokken? Kijk vanmorgen eens onder de grond van je levenshuis! Dat is wel typisch een vraag vanuit de kerk, vind je niet? Om niet alleen aandacht te geven aan wat je doet of aan hoe je

voelt, maar ook door te vragen naar je houvast, naar de basis van je leven, naar je geloof. Jezus vraagt naar de fundering van je huis. Ben je bereid om hem toe te laten als Hij inspectie komt doen? Mag Hij op jouw fundamente kloppen? Wil je met hem onder de grond kijken? Om jouw levenshuis te versterken en aardbevingsbestendig te maken?

** maar hou je ook rekening met extreme omstandigheden?

Tja, aardbevingsbestendig. Dat roept een hele wereld op. Van boosheid, frustratie, onveiligheid en persoonlijke ellende. Maar ook wel van een sceptische vraag: zal er ooit een aardbeving komen met een kracht van 5 of hoger? De kans op zo'n extreme klap is heel erg klein. Toch willen we met dat risico rekening houden.

Heb je rekening gehouden met extreme omstandigheden? Dat is het punt in de gelijkenis van Jezus. Over die twee mannen die allebei een huis bouwen. De een groef zo diep dat hij het fundament op rotsgrond kon leggen. De ander legde geen fundament, maar begon gewoon op het zand te bouwen. En het verschil werd duidelijk toen er een overstroming kwam en het water tegen het huis aan beukte.

Weet je: het rare is dat zo'n overstroming absurd is in Israël. Jawel, het kan wel voorkomen dat een rivier door extreme regenval buiten haar oevers treedt. En wie te dichtbij de rivier heeft gebouwd, die gaat dat merken. Maar Jezus zegt niet: de dwaas heeft een onveilige bouwplek uitgekozen. Hij had beter om zich heen moeten kijken. Nee, Jezus noemt de bouwer dwaas die geen goede fundering heeft gelegd onder zijn huis. Toen er een enorme overstroming kwam, bleek zijn huis niet bestand tegen het water.

Als ik daar nog even over doordenk: Er liggen in Israël nauwelijks dorpen en steden bij een rivier. Zij bouwden daar bij voorkeur op een heuvel of een berg. Dat was veel veiliger met al die roversbenden die soms door het land trokken. Een brullende overstroming is een absurd risico in Israël. Zoals lawinegevaar voor ons een belachelijk risico is, waar je geen rekening mee hoeft te houden. Zoals je ook geen rekening hoeft te houden met loslopende tijgers, een kudde olifanten of een ontsnapte grizzlybeer. Hoe dwaas ben je als je daar je bouwontwerp op afstemt?

Zegt Jezus nu: je bent wijs als je met onmogelijke omstandigheden rekening houdt? Moet je op alles voorbereid zijn wat je maar kunt verzinnen? Nee, Jezus bedoelt iets heel specifiek: om met de deur in huis te vallen: Jezus bedoelt hier het oordeel van God. Vroeg of laat gaat Gods gericht over de wereld. En dat raakt ieder mensenleven. Of je nu in de bergen woont, of in de polder. Of je nu in een flat in een stad woont, of in een boerderij op het platteland. In het onderwijs van Jezus komt steeds terug dat het oordeel van God komt. Steeds plaatst Jezus mensen voor God en wijst Hij erop dat je gedrag gezien wordt door God. Daar staat die enorme overstroming voor in zijn gelijkenis. Hou je in de bouw van je levenshuis ook rekening met de situatie dat God eens zal rechtspreken over je leven? Dan heb je niets aan een strakke buitenkant of een fijne binnenkant. Dan gaat het over het fundament onder je leven. Waarop heb jij gebouwd? Als de grote aardbeving komt, wie blijft er dan nog overeind?

** in de crisis blijkt wie je echt bent

Jezus vergelijkt ons leven met het bouwen van een huis. Hij vraagt aandacht voor de fundering. Als je wijs bent geweest, dan bouw je niet op zand, maar op de rots. Zodat je overeind blijft als het oordeel komt. Want dan blijkt hoe het er echt met je voorstaat.

Een crisis in je leven brengt altijd aan het licht wat de kern van je persoon is. De een wordt ziek en komt op bed te liggen en raakt verbitterd en gefrustreerd. Hij heeft het gevoel niets meer waard te zijn. Blijkbaar ontleende hij zijn eigenwaarde aan alles wat hij kon doen. Aan zijn kracht, zijn energie, het werk dat hij kon verzetten. En dat zijn ook heerlijke kwaliteiten waardoor je je waardevol voelt. Maar als dat alles is, dan valt er veel om als je ziek wordt. Als je oud wordt, heb je het gevoel alleen maar een last en een kostenpost te zijn. Als deze man zou beseffen dat hij veel meer is dan alleen zijn werk en zijn successen, dat God en mensen ook van hem houden als hij niets kan, dan houdt hij rust en ruimte om er te zijn. Dan blijft hij een blij mens, en zullen anderen met plezier bij hem zijn en graag voor hem zorgen. Je weet niet hoe je reageert als je in een crisis terecht komt. Dat heeft zeker te maken met je karakter. Maar het hangt ook samen met je geloof. Wat geloof jij? Waar ligt jouw houvast? Een crisis in je leven brengt aan het licht wat voor jou echt belangrijk is en op wie jij je vertrouwen op stelt.

Op dat niveau kunnen we gelijkenis van Jezus lezen. En daar onze conclusies uit trekken. Maar Jezus gaat dus nog een stapje verder. Hij plaatst de mensen voor God. Weet je dat jouw woorden en daden door God gezien worden? Wat gebeurt er met jou als de Heer komt? Als je niets meer in te brengen hebt?

Ik vind dat een ongemakkelijke vraag. Ook voor mezelf. Omdat ik denk: geen idee hoe ik dan reageer. Wat God van mij vindt. Moet ik daar echt over nadenken? Kan ik niet beter gewoon mijn ding doen? Zo goed mogelijk oppakken waar ik mij toe geroepen weet? Genieten van de mooie dingen en mij door de moeilijke dingen heenslaan? Ik ben geneigd die vragen over de eeuwigheid en over Gods oordeel een beetje van af te houden.

Toch benoemt Jezus het vaak. Het hoort bij zijn missie om mensen voor God te plaatsen. Om mensen wakker te schudden. Zich bewust te maken hoe ze zich verhouden tot de Eeuwige. Dat heeft ook wel kracht, vind je niet? Dat Jezus die vragen in alle rust en met alle liefde steeds stelt. En daarbij vertelt dat het zijn drijfveer is om mensen te redden. Hij is gekomen om je in Gods Koninkrijk te brengen. Het is zijn missie om je het eeuwige leven met God te geven. Hij weet – net zo goed als wij – dat onze identiteit niet beperkt is tot wat we doen en zeggen. Maar dat het aankomt op onze ziel. Ja, dat ouderwetse woord laat ik hier met opzet vallen. Het vat mooi samen waar het Jezus om te doen is. In een crisis blijkt wie je echt bent. In Gods oordeel blijkt hoe het met je ziel is gesteld.

** je overleeft dan alleen als je nu doet wat Jezus zegt

Maar Jezus confronteert ons niet alleen met de eeuwigheid. Hij vertelt deze gelijkenis juist om aan te geven op welke manier een mens wel door het oordeel van God heen komt. Hij zegt: een wijs man is iemand die naar mij toekomt, naar mijn woorden luistert en ernaar handelt. Daarbij ligt de nadruk op die laatste woorden: 'wie ernaar handelt'. Alleen luisteren is niet voldoende. Daarmee kom je Gods koninkrijk niet binnen. Wél als je de woorden van Jezus in praktijk brengt.

Om welke woorden gaat het dan? Om het onderwijs dat Jezus geeft over het koninkrijk van God. We hebben een heel stuk uit Lukas 6 gelezen, vol met lessen die Jezus doorgeeft. Het lijkt een selectie van de Bergrede, waar we in Matteüs een langer verslag van hebben. Mag ik een paar dingen uit het onderwijs van Lukas 6 nog even benoemen? Zodat je weet waar de aanwijzingen van Jezus betrekking op hebben? Onder de aansporing om niet alleen te luisteren, maar ook te doen?

Jezus begint met vier gelukwensen. Echt gelukkig wordt je als je in het hemelrijk van God binnengaat. Niet pas bij je sterven, maar al bij je leven. Als je je mag koesteren in de liefde van God. Dat geluk ontvang je als je zwakheid kent, je tekorten en je verlangens. Dat leven in vrede krijg je de Messias kent en je aan hem verbindt. Dat heerlijke leven met toekomst begin je, als je je niet focust op geld, op plezier, op waardering van mensen. Dat brengt slechts een tijdelijk gevoel van tevredenheid en blijdschap. Maar in de liefde van God vind je een duurzame bron van vreugde en hoop.

Jezus geeft aanwijzingen hoe je dat leven in praktijk brengt. Als je niet jezelf in het centrum zet, maar weet dat je leven open gaat in als je met God leeft. Dan blijkt dat in je liefde voor anderen, zelfs als ze zich als je vijanden opstellen. Dan blijkt dat in je barmhartigheid voor wie zwak en breekbaar is, in je aanvaarding van wie het anders doet dan jij, in je vergevingsgezindheid voor wie fouten heeft gemaakt, in de ondersteuning van wie hulp nodig heeft, ook als het gaat over geld of tijd.

Zo even een paar dingen uit het onderwijs van Jezus zoals we dat in Lukas 6 lezen. En nu zegt Jezus aan het eind: 'Wat doe je met alles wat ik zeg? Jullie kunnen allemaal wel zeggen: 'Goed gezegd Heer, mooie woorden, waardevolle aanwijzingen, het klinkt goed, inderdaad, zo zou het moeten.' Daar heb je niets aan. Het gaat erom dat je er ook naar leeft. Ik zeg het niet om suggesties te doen voor een mooi, prettig en succesvol leven. Mijn aanwijzingen zijn er om je te redden! Het is de enige manier om te overleven in het oordeel van God! Dit is de weg van het hemelrijk, waar je het ware geluk vindt en in eeuwigheid leven kunt. Hoor het daarom niet alleen aan, maar ga het ook doen!'

** want jij bouwt op het kruis

Het is nogal wat als iemand zegt: 'Als je doet wat ik je zeg, dan zul je eeuwig leven. Mijn woorden zijn de waarheid en brengen het echte geluk.' Op die manier zegt Jezus zichzelf in het centrum. 'Als je overeind wilt blijven in de stormen van het leven, in de aardbevingen van de wereld, in de overstromingen van allerlei ontwikkelingen, bij de grens van het sterven, ja zelfs in het oordeel van God luister dan niet alleen naar mijn woorden, maar breng ze ook in praktijk!' Zo kun je om Jezus niet heen. Niet alleen om zijn wijsheid. Maar juist om zijn persoon. Hij is zelf de toegang tot het rijk van God.

Een sterk fundament onder je leven ligt alleen bij Jezus Christus. Wie zich aan hem verbindt, die bouwt op rotsbodem. Maar wat een bijzondere rotsbodem is dat! Een levende rots! Jezus biedt zichzelf aan om jouw levenshuis te dragen. Dat is geen fundering van beton. Maar van houten palen...

Er ligt een kruis onder je leven, als je je aan Jezus Christus verbindt. In dat kruis ligt je redding, ligt het eeuwig leven. In dat kruis ligt ook de liefde van God, het leven in vrede met Hem. In dat kruis ligt de toekomst van jouw leven, wie je ook bent en wat je

verleden ook is. In het kruis van Christus ligt de vergeving van je zonden, de bevrijding van het kwaad, de aanvaarding van je persoon.

Met zo'n fundering van je levenshuis blijf je niet voor stormen en aardbevingen gespaard. Maar je bent ertegen bestand. Met zo'n fundering kun je het soms extra moeilijk krijgen. Omdat de wereld het kruis niet begrijpt en accepteert. En omdat de duivel juist geïrriteerd reageert op mensen die zich aan Jezus Christus verbinden. In het onderwijs van Jezus klinkt steeds door dat zijn volgelingen niet moeten rekenen op rijkdom, ruimte en een rustig en welvarend leven. Maar de toekomst is zeker, eindeloos goed. Aanvaard dan het aanbod van Jezus: laat mij jouw leven dragen!

** zo wordt geloven praktisch en actief

'Een wijs mens is iemand die naar mij toekomt, naar mijn woorden luistert en ernaar handelt.' Zo klinkt de roeping van Jezus. Niet alleen luisteren, mooie woorden spreken, mooie liederen zingen. Maar ook consequenties verbindt aan die woorden en die liederen. Daarmee wordt geloven heel praktisch en heel actief. Geloven is niet iets heel groots. Iets aanvaarden over een onzichtbare werkelijkheid, een complete levensbeschouwing overnemen en meedoen in vastgestelde regels.

Geloven is Jezus volgen. Je aan Hem verbinden. Hij die hier op aarde is geweest, met zijn liefde en wijsheid ons heeft verteld van God en dat zelf in praktijk heeft gebracht. In zijn omgang met mensen, in zijn bereidheid zichzelf te geven. Geloven wordt zichtbaar in je verlangen om meer van Hem te weten. In de ruimte die je maakt om je kennis van Hem te verdiepen, te studeren in de Bijbel en daar met elkaar over te praten. In de oefeningen die je doet in de kerk en thuis om de band met Hem warm en levend te houden. In de keuzes die je maakt om Hem te volgen en te doen wat Hij zou doen, ook als het jezelf minder goed uitkomt of zelfs kan benadelen.

Zeg niet alleen: 'Mooi gesproken Heer, echt ik ben het met U eens, het raakt me'. Maar breng het ook in praktijk. Niet om je redding zelf te verdienen. Hij is het fundament. Hij legt zijn kruis onder je leven. Maar neem zelf verantwoordelijkheid voor een goede hechting aan dat fundament. Ga bezig met je geloof. Leef in het voetspoor van Jezus. Werk eraan in de tijden dat je gezond bent, energie hebt en goede mensen om je heen. Juist in de tijden dat er ook zoveel andere mensen een beroep op je doen. En je denkt dat je je leven zelf moet regelen. En je aan alle kanten je druk maakt, bergen werk verzet en successen probeert te halen, ook voor de toekomst. Laat in die periode niet na om je ook te verdiepen in de woorden van Jezus. Om je aan Hem toe te leren vertrouwen. Om je ziel bij God te brengen. Zodat je ook als er een crisis komt, je kunt laten dragen door je Heer. Zodat je niet instort als de gezondheid afneemt, je afscheid moet nemen van geliefden en je mogelijkheden beperkt raken. Want het leven met de Heer gaat door. Zodat je ook met vertrouwen zijn hand blijft vasthouden als jezelf afscheid moet nemen en je voor de Heer zult verschijnen. Dan is Hij het die zegt: Vader, deze man heeft zijn leven op mijn kruis gebouwd. Vader, voor deze vrouw was ik de rots in haar leven. Vader, deze jongen heeft niet alleen alles gehoord in de kerk, maar in liefde voor Mij ook geprobeerd om het in praktijk te brengen. Vader, dit meisje heeft niet alleen meegezongen, maar ook mij gezocht met haar hart. Vader: het levenshuis van deze mensen is aardbevingsbestendig. Want ze hebben gevraagd of ik hun levenshuis wil dragen.

Misschien zou ik het ook moeten vragen. Niet alleen wie aan zijn of haar eigen huis gebouwd heeft. Of meegewerkt aan een huis voor familieleden of vrienden. Maar ook hoe het fundament van je levenshuis eruit ziet. Of je Jezus Christus als fundering hebt. Door niet alleen te luisteren naar zijn woorden, maar ook verantwoordelijkheid te nemen voor je geloof en je levenspraktijk. Vertrouw jezelf aan hem toe! Leg je leven in zijn handen. Met al zijn liefde en kracht nodigt Hij je daartoe uit. En je zult merken dat Hij je draagt. En je brengt in het hemelrijk, in de directe nabijheid van de Vader.

Amen